

גשר לקשר - 13 - שמות

גשר למילת קשר מהפרשה

פרשת שמות עוסקת בעיקרה בשליחות משה להושיע את בני ישראל ממצרים, לאחר שקם עליהם מלך חדש אשר לא ידע את יוסף. הוא קובל על מספרם ועל התעצמותם של בני ישראל: "וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ: הֲנֶה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעֲצוּם **מִמֶּנּוּ**. הֲבָה נִתְחַכְמָה לוֹ... " (שמות, א', ט"ז)

מילת היחס - **מִמֶּנּוּ** משמעות מילת היחס

מילת היחס **מִמֶּנּוּ** היא נטיית המילה **מִן** בגוף שלישי נסתר רבים. האות נון נבלעת ובמקומה בא דגש באות שאחריה. לדוגמא: **מִמֶּנּוּ**, **מִמֶּנּוּ**. המילה **מִמֶּנּוּ** היא דוגמא למילה שבה מילת היחס מוכפלת (**מִן+מִן+נו**). לדברי פרופ' נחמה ליבוביץ', יש להיזהר מפני אי הבנת דברי פרעה. מתרגמים שלא מבני עמנו הסבירו כי המם במילה **מִמֶּנּוּ** היא **מִן** היתרון - לבני ישראל יתרון מספרי על המצרים. המפרשים (רמב"ן, רמב"ם ועוד) הבינו כי המם במילה **מִמֶּנּוּ** היא **מִן** היחס, מאותיות היחס בכל"מ. לפי זה, מספרם של בני ישראל גדול **ביחס** למה שהיינו רוצים ואין יתרון מספרי לבני ישראל, אלא המיעוט הבלתי מורגש הפך למיעוט ניכר. (מתוך: עיונים בספר שמות)

מה הקשר?

בני ישראל, שירדו למצרים בשבעים נפש, הפכו עם רב בזכות ההתעצמות וההתרבות הבלתי רגילה. הם היו בכל מקום. "וַיִּתְפַּלֵּא הָאָרֶץ, אֲתֶם" - "שנתמלאו בתי תיאטראות ובתי קרקסאות מהם" (ילקוט שמעוני). הרצון של בני יעקב להיטמע בתרבות המצרית ולהידמות לה גרם לשנאת ישראל. משפחה שהייתה מקורבת לשלטון, הפכה תוך זמן קצר למיעוט מדוכא ומשועבד, שסכנת השמדה ריחפה על ראשו. גלות מצרים היא הדוגמה המקורית והקלאסית לשאר הגלויות, ודוגמה לשנאת היהודים. (הרב אלחנן סמט – אתר דעת ומקורות נוספים)

ענייני דיומא

חדר היועצות למורים – חדש!

למורים להיוועץ עם מומחית בתחום החינוך הלשוני. נושאי היועצות נתונים לבחירת המורים - הם בוחרים את הנושא ויוזמים את השאלה. היועצות היא מקוונת, ומתבצעת פעמיים בשבוע בשעות הערב. להרשמה נא ללחוץ [כאן](#).

שבוע העברית

פעילות מתוקשבת, המציגה את הצדדים המשעשעים והקורצים של השפה העברית: הסיפור שמסתתר מאחורי המילים ומשמעותן, הקשר בין הצליל של המילה למשמעותה, נקודות למחשבה הקשורות למילים בעברית ועוד. דוגמות: נסו להגיד את **המילים הארוכות** בעברית כמו **וְלִקְשָׁלְתָּ רְגֹלוֹתֶיךָ**, ו**כְּשֶׁבָּרְוּ עוֹתֵיךָ**...
אוסף **מילים שהצליל שלהן מחקה את המשמעות שלהן** כגון זמזום, צלצול, ליקוק ועוד. מט"ח וקבוצת קניוני עופר חברו למסע פרסומי המרומם את קרנה של העברית. במסגרת שיתוף הפעולה, מוצבים ברחבי הקניונים שלטים מגוונים ובהן אמירות משעשעות ומשחקיות שקשורות לתופעות בשפה העברית ושיגרמו לאנשים לחייך וליהנות.

שלכן,
יעל נדלר
yaelna@education.gov.il
מפקחת על החינוך הלשוני בחמ"ד

עברית על קרטוני חלב

האם נתקלתם באיורים למילים עבריות מחודשות על קרטוני חלב? **לפרטים**